

KONKURENTSIAMET

Politsei- ja Piirivalveamet
Riigiprokuratuur
Maksu- ja Tolliamet
Rahapesu Andmebüroo

Meie: 13.12.2023 nr 12-1/2023-037-1

Kiri edastatud digitaalselt aadressil: ppa@politsei.ee; info@prokuratuur.ee; emta@emta.ee; info@fiu.ee

Maksejõuetuse teenistuse tutvustus ja pöördumine vastastikuste koostöölepete sõlmimiseks

Härra Egert Belitsev
Härra Andres Parmas
Härra Raigo Uukkivi
Härra Matis Mäeker

Austatud koostööpartnerid ja Eesti ausa ettevõtluskeskkonna kaitsjad

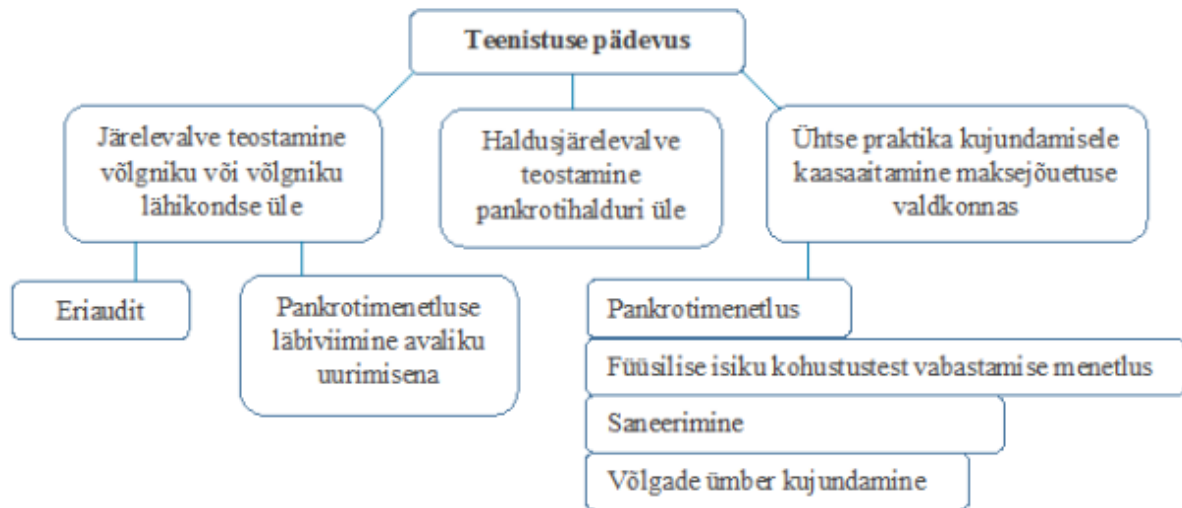
Maksejõuetuse teenistus on seaduse alusel loodud Justiitsministeeriumi valitsemisalas asuv **sõltumatu ja erapooletu haldus- ja riikliku järelevalveorgan**, mille ülesanded ja pädevus on sätestatud Vabariigi Valitsuse seaduse, riigieelarveseaduse, haldusmenetluse seaduse, halduskoostöö seaduse, avaliku teabe seaduse, **pankrotiseaduse, korrakaitseaduse**, avaliku teenistuse seaduse, märgukirjale ja selgitustaotlusele vastamise ning kollektiivse pöördumise esitamise seaduse jt eelkõige avalikku sektorit puudutavate seadustega.

Vastavalt pankrotiseadusele on Maksejõuetuse teenistus oma tegevuses sõltumatu. Pankrotiseaduse § 192² lõikes 2 sätestati Maksejõuetuse teenistuse sõltumatuse garantii. Maksejõuetuse teenistus on iseseisev üksus Konkurentsiameti teenindamisel. Maksejõuetuse teenistuse juhataja nimetab ametisse Justiitsminister viieks aastaks, kuulates enne ära Riigikogu majanduskomisjoni arvamuse. Teenistuse juhataja on oma ülesannete täitmisel sõltumatu ja erapooletu. Valdkonna eest vastutaval ministril ei ole õigust sekkuda teenistuse juhataja otsuste tegemisse viisil, mis ohustaks teenistuse juhatajale seaduses sätestatud sõltumatuse nõudeid. Maksejõuetuse teenistuses töötab tänase seisuga kaks ametnikku.

Pankrotiseaduse muutmise seletuskirjas on märgitud, et Maksejõuetuse teenistus peab olema teemade eestkõneleja laiemalt, tegutsema proaktiivse pankrotikultuuri nimel ning tooma olulised teemad avalikkuse silma alla.

Meie koduleht: <https://maksejouetus.konkurentsiamet.ee/>, viimane ülevaade meie tegevustest on kättesaadav: <https://maksejouetus.konkurentsiamet.ee/2023#november>

Meie pädevus:

Skeem 1. Maksejõuetuse teenistuse pädevus

Vastavalt Vabariigi Valitsuse seaduse § 75 teostatakse riiklikku järelevalvet korra- ja maksejõuetuse teenistuses ja teistes seadustes sätestatud alusel ja korras. Maksejõuetuse teenistus on KorS § 6 lg 1 kohaselt (muu) korra- ja maksejõuetuse teenistuse riiklikku järelevalve teostamisel.

Maksejõuetuse teenistus kaitseb avaliku hüvena Eesti ausat ettevõtluskeskkonda.¹ **Samas ei oma Maksejõuetuse teenistus väär- ega süütegude menetlemise õigust ning Maksejõuetuse teenistusel ei ole õigust kohaldada vahetut sundi.** Korra- ja maksejõuetuse teenistuses sätestatud õiguseid saab Maksejõuetuse teenistus kasutada üksnes võlgniku ja võlgniku lähikondsete üle riikliku järelevalve teostamisel väga piiratud juhtudel (vt PankrS § 192⁹. *Maksejõuetuse teenistuse õigused järelevalve teostamisel*).

Vastavalt PankrS § 192⁸ teostab Maksejõuetuse teenistus riiklikku järelevalvet (pankroti)võlgniku ja (pankroti)võlgniku lähikondsete tegevuse üle seoses võlgniku pankrotimenetlusega ja eesmärgiga **uurida võlgniku ja võlgniku lähikondsete võimalikku seadusvastast käitumist võlgniku maksejõuetuse tekitamisel või makseraskuste suurendamisel pankrotimenetlustes**, milles esineb avalik huvi vältida raugemist, või selgitada välja avalikus huvis oleva maksejõuetusaja olulised asjaolud.

Kui ilmneb, et võlgnik või võlgniku lähikondne on seoses maksejõuetuse tekkimisega pannud toime kuriteo tunnustega teo, teatab Maksejõuetuse teenistus sellest prokurörile või politseile kriminaalmenetluse alustamiseks otsustamiseks. Teatud juhtudel teavitame ka Rahapesu Andmebürood.

Maksejõuetuse teenistus võib võlgniku või võlgniku lähikondse tegevuse kontrollimiseks läbi viia eriauditi või pankrotimenetluse avaliku uurimise.

Maksejõuetuse teenistus võib taotleda kohtult ärikeelu kohaldamist vastavalt PankrS §-s 91 sätestatule.

¹ Pankrotiseaduse seletuskirja lk 150 on sätestatud, et loodava järelevalve tulemusena peaks kaduma raugemiste kaudu vastutusest vabanemise praktika, võlausaldajatele tehtavad väljamaksed suurenema ja ettevõtluskultuur muutuma usaldusväärsemaks. **Maksejõuetuse teenistuse järelevalve on erandlik ja see toimub alati avalikus huvis. Menetluse alustamiseks ei piisa pelgast raugemisest või võlausaldajate huvide kahjustamisest, vaid igal menetletaval juhul peab esinema selline negatiivne mõju, kus erahuvi kahjustamine on ühtlasi avaliku huvi kahjustamine.** Avalik huvi võib seisneda näiteks ärikeskkonna kahjustamises, kui maksejõuetus on tekitatud õigusvastaselt, või menetluses on esitatud suured maksunõuded. Sellisel juhul on teenistusel õigus sekkuda ning kasutada talle seadusega ettenähtud meetmeid. Järelevalve on õiguspärasuse järelevalve. Seega maksejõuetuse teenistus uurib, kas võlgnik või võlgniku lähikondne käitus maksejõuetuse eel ja maksejõuetuse saabumisel õiguspäraselt või mitte.

Pankrotiseaduse § 192¹⁰ kohaselt võib Maksejõuetuse teenistus enda äranägemisel või pankrotihalduri põhjendatud taotlusel võlgniku, võlgniku lähikondse või pankrotihalduri suhtes viia läbi eriauditi. Maksejõuetuse teenistus viib eriauditi läbi näiteks, et:

- 1) tuvastada, milline on võlgniku majanduslik seisund;
- 2) tuvastada, kas pankrotiavaldus on esitatud õigeaegselt;
- 3) tuvastada, kas esineb tagasivõitmise võimalusi;
- 4) taastada võlgniku raamatupidamine;
- 5) kui esineb asjaolu, mis õigustab eriauditi läbiviimist.

Vastavalt PankrS § 192⁹ lõikele 4 on Maksejõuetuse teenistusel vajaduse korral õigus kasutada oma ülesannete täitmiseks menetlusväliste riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutuste, sealhulgas politsei abi.

Hetkel oleme koostamas järgmise s.o 2024.a tööplaani, milles sisalduvad fookusteemad võivad muuhulgas puudutada ka Teie asutuse fookusteemasid. **Seoses sellega teeme siinkohal ettepaneku omavaheliseks kohtumiseks, et mõista Teie asutuse prioriteete ja tegevussuundi aastal 2024 ning kokku leppida võimalikud koostöökohad tagamaks üheskoos Eestis ausamat ettevõtluskeskkonda. Meie ettepanek oleks kohtuda hiljemalt 15. jaanuaril 2024.a (k.a).**

Oleme Teile ette tänulikud maksejõuetusvaldkonna ja majandusalaste väär- ja süütegude menetlemise praktika ühtlustamise eest.

Ühtlasi kutsume Teid tutvuma Maksejõuetuse teenistuse esimese tegevusaasta tulemitega 05. jaanuaril 2024.a kl 10:00 Ühendministeeriumi hoonesse, aadressil Suur-Ameerika 1, Tallinn (Tamme saal). Palun teatage oma osavõtusoovist e-mailile maksejouetus@konkurentsiamet.ee hiljemalt 22. detsembril 2023.a (k.a).

Lugupidamisega

(digiallkirjastatud)

Signe Viimsalu
juhataja
Maksejõuetuse teenistus
667 27 03